

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 19Csp/108/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218202484
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2019:2218202484.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudcom JUDr. Petrom Dumanom v sporovej veci žalobcu: R Collectors, s. r. o., IČO: 50 094 297, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, pr. zast.: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., Bratislava, proti žalovanému: E. Š., nar. XX.XX.XXXX, Č. XXX/X, Š., o zaplatenie 2.340,45 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Konanie o žalobe sa zastavuje v časti o zaplatenie 800 €.

II. Žaloba sa zamietá v časti o zaplatenie 1.540,45 €, vyčísleného zmluvného úroku 932,58 €, pokračujúceho 12,9 %-ného ročného zmluvného úroku zo sumy 1.540,45 € od 15.12.2018 do zaplatenia, vyčísleného úroku z omeškania 61,68 € a pokračujúceho 5,05 %-ného ročného úroku z omeškania zo sumy 1.540,45 € od 15.12.2018 do zaplatenia.

III. Stranám sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca, Poštová banka, a.s., IČO: 31340890, Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava (ďalej len „pôvodný žalobca“), sa podaním došlým tunajšiemu súdu 26.05.2018 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy uvedenej vo výrokoch I a II a náhrady trov konania. Svoj nárok odôvodnil tým, že dňa XX.XX.XXXX uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky v sume 5.000 €. Vzhľadom na to, že žalovaný sa dostal do omeškania, pôvodný žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Žalovaný však svoj dlh neuhradil. Podľa jeho vyjadrenia z 23.07.2018 a podľa žaloby pozostávala sporná pohľadávka vyčíslená podľa stavu k 30.04.2018 z istiny poskytnutého úveru v sume 2.340,45 €, úrokov 775 €, 12,9 %-ného ročného zmluvného úroku zo sumy 2.340,45 € od 01.05.2018 do zaplatenia a 5,05 %-ného ročného úroku z omeškania zo sumy 2.340,45 € od 01.05.2018 do zaplatenia. Žalovaný zaplatil do 30.04.2018 sumu 5.308,90 € a po podaní žaloby ešte doplatil 800 €. Pôvodný žalobca počas konania pohľadávku postúpil na žalobcu, ktorý potom vzal žalobu čiastočne späť.

2. Žalovanému bola žaloba spolu s výzvou na vyjadrenie doručená 03.12.2018, no tento na žalobu a výzvu nijako nereagoval.

3. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie [§ 297 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“], na ktorom v ospravedlnenej neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu (§ 180 CSP), vykonal dokazovanie, vec právne posúdil a rozhodol.

A. Skutkový stav

4. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise, a to: všeobecné obchodné podmienky platné od 01.08.2011 (č. I. 7 až 36), obchodné podmienky pre úver účinné od 01.08.2011 (č. I. 37 až 44), sadzobník poplatkov (č. I. 45 až 90), upozornenie zo 17.07.2015 (č. I. 91) s podacím hárkom (č. I. 92), výzva z 03.08.2015 (č. I. 93) s doručenkou (č. I. 94), aktuálny stav úveru (č. I. 96 až 98), zmluva (č. I. 99 a 100), zmluva o postúpení pohľadávok (č. I. 169 až 175) s prílohou (č. I. 176), a na základe nich v spojení so skutočnosťami známymi súdu v zmysle § 186 CSP a skutkovými tvrdeniami, ktoré sa považujú za nesporné (§ 151 CSP), ustálil tento skutkový stav.

5. Pôvodný žalobca je obchodnou spoločnosťou - bankou zaoberajúcou sa poskytovaním spotrebiteľských úverov (všeobecne známa skutočnosť). Žalovaný je fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti (zmluva o úvere, č. I. 68 až 71).

6. Žalobca a žalovaný podpísali dňa XX.XX.XXXX „zmluvu o úvere/pôžička na bývanie“ (č. I. 99 a 100; ďalej len „zmluva“), v ktorej sa o. i. dohodli na týchto parametroch úveru:

„[4] Zmluva o úvere, podmienky úveru...
Výška úveru [Eur]: 5 000
Výška mesačnej splátky [Eur] 139,95...
Výška úrokovej sadzby 12,9 %...
RPMN banky v % 15,63
Priemerná RPMN na trhu v % 20,37
Celk. výška nákladov [Eur] 1.650,96...
Dátum 1. splátky 25.01.2012
Dátum končenej splatnosti úveru 25.12.2015
Dátum každej ďalšej splátky k 25. dňu v mesiaci
Počet mesačných splátok 48
Číslo úverovej zmluvy XXXXXXXXXXXX“

7. V čl. 4 bode 4.1 zmluvy sa o. i. uvádza, že „[zmluvou o úvere] vzniká Banke záväzok poskytnúť [žalovanému] peňažné prostriedky... do výšky uvedenej v [zmluve o úvere]. ... Poskytnutím prostriedkov... vzniká [žalovanému]... záväzok tieto peňažné prostriedky tvoriace pohľadávku banky [vrátane úrokov, poplatkov, úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty] vrátiť a plniť ostatné povinnosti v zmysle [Obchodných podmienok]...“.

8. Bod 4.6 zmluvy o. i. stanovoval, že „právne vzťahy neupravené [zmluvou] sa spravujú [Obchodnými podmienkami], [Všeobecnými obchodnými podmienkami], Sadzobníkom poplatkov... [Žalovaný]... potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s nimi [Obchodnými podmienkami], [Všeobecnými obchodnými podmienkami], Sadzobníkom poplatkov...“.

9. Obchodné podmienky účinné od 01.08.2011 (č. I. 37) obsahovali o. i. tieto ustanovenia:

„Článok 7 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie

...

7.3 Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru.

...

Článok 9 - Predčasné splatenie úveru a ukončenie ZoÚ

...

9.2 Ak Dlžník neuhradí riadne a včas čo i len časť dohodnutej splátky Pohľadávky banky..., Banka je... oprávnená: [i] požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva“.

10. Pôvodný žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky v celkovej sume 5.000 € dňa 05.12.2011 (č. I. 96). Žalovaný sa dostal do omeškania so splátkou splatnou 25.05.2015 a ďalšie splátky už riadne a včas nezaplátil (listina s názvom „aktuálny stav úveru“, č. I. 97).

11. Pôvodný žalobca výzvou z 03.08.2015 (č. I. 93), doručenu žalovanému (doručenka, č. I. 94), po predchádzajúcom upozornení (č. I. 91), odoslanom na adresu žalovaného (podací hárok, č. I. 92), žalovanému oznámil, že jeho pohľadávka sa stala predčasne splatnou v celom rozsahu.

12. Žalovaný zaplatil pôvodnému žalobcovi do podania žaloby sumu 5.308,90 € a po podaní žalobe ešte doplatil 800 € (nesporná skutočnosť).

13. Pôvodný veriteľ a žalobca podpísali dňa XX.XX.XXXX zmluvu o postúpení pohľadávok č. I/2018 (č. I. 169; ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávok“), ktorá v článku I ods. 1 stanovovala, že jej predmetom „je záväzok [pôvodného žalobcu] postúpiť na [žalobcu] pohľadávky špecifikované v Prílohe č. 1, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto Zmluvy ...“. V článku II ods. 1 sa strany ďalej dohodli, že „touto zmluvou postupuje [pôvodný žalobca] na [žalobcu] Pohľadávky s príslušenstvom, špecifikované v Prílohe č. 1...“. Podľa článku XV. ods. 1 zmluva nadobudla „účinnosť dňom jej podpisu obidvoma Zmluvnými stranami“.

14. Z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok (č. I. 176) vyplýva, že predmetom postúpenia bola aj pohľadávka voči žalovanému, spresnená jeho osobnými údajmi a číslom zmluvy o úvere. Nebolo zistené, že by pôvodný žalobca oznámil žalovanému, že uplatňovanú pohľadávku postúpil.

B. Právne posúdenie

15. Podaním zo 15.01.2019 žalobca vzal žalobu späť v časti istiny 800 € z dôvodu, že žalovaný ôsmimi platbami po 100 € (v mesiacoch máj až december 2018) svoj dlh čiastočne splnil. Vzhľadom na to, že k čiastočnému späťvzatiu došlo pred začiatkom prvého pojednávania a nejde o spor, na ktorý by sa vzťahoval § 146 ods. 2 CSP, súhlas žalovaného nebol potrebný (§ 146 ods. 1 CSP), a preto súd konanie v tejto časti zastavil (výrok I). V dôsledku čiastočného späťvzatia sa predmetom konania stali iba sumy uvedené vo výroku II.

16. Na úvod treba uviesť, že žalobca nadobudol spornú pohľadávku na základe článkov I, II a XV a prílohy č. 1 zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorá sa stala účinnou dňom jej podpísania oboma stranami 06.08.2018. Z § 526 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) vyplýva, že právo uplatňovať postúpenú pohľadávku voči dlžníkovi vzniká postupníkovi okamihom, keď postupca oznámi postúpenie dlžníkovi alebo keď postupník sám dlžníkovi preukáže, že došlo k postúpeniu. Dlžník môže od postupníka požadovať predloženie zmluvy o postúpení, čo zároveň znamená, že ak tak postupník urobí, bude splnená podmienka, že postúpenie dlžníkovi preukázal. Ako je uvedené v bode 14 vyššie, v prejednávanej veci nebolo zistené, že by pôvodný žalobca ako postupca žalovanému ako dlžníkovi doručil oznámenie o postúpení uplatňovanej pohľadávky. Rovnako ani žalobca netvrdil, že sa žalovanému preukázal zmluvou o postúpení pohľadávky. Treba však vychádzať z toho, že žalovanému bolo postúpenie preukázané najneskôr dorúčením žaloby s prílohami, medzi ktorými bola aj zmluva o postúpení pohľadávky. V dôsledku toho je žalobca aktívne vecne legitimovaný v danom spore, čo sa prejavilo v uznesení tun. súdu z 29.10.2018, č. k. 19Csp/108/2018-192, ktorým na návrh pôvodného žalobcu a na základe súhlasu žalobcu pripustil jeho vstup do konania na miesto žalobcu.

17. Súd v prvom kroku zistil, že podpísaním zmluvy došlo medzi pôvodným žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom dňa 31.10.2011 k uzatvoreniu zmluvy, ktorou sa pôvodný žalobca zaviazal žalovanému poskytnúť peňažné prostriedky v sume a za podmienok uvedených v časti A. tohto rozsudku. Keďže povinnosť vrátiť peňažné prostriedky vznikla žalovanému v zmysle bodu 4.1 zmluvy až ich poskytnutím zo strany pôvodného žalobcu, takto vymedzený predmet zmluvy zodpovedá definícii zmluvy o pôžičke podľa § 657 OZ, ktorá je reálnym kontraktom. Rovnako to plynie aj z názvu zmluvy „pôžička na bývanie“ a terminológie zmluvy, ktorá na viacerých miestach používa pojem „pôžička“. Vzhľadom na záväzok poskytnúť pôžičku uzatváral pôvodný žalobca zmluvu v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 OZ. Z absencie údajov v zmluve, ktoré by žalovaného identifikovali ako podnikateľa, je zrejmé, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 OZ). Keďže predmetná zmluva bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vzťah z nej vyplývajúci je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1 OZ). Zároveň sa tým pôvodný žalobca považuje aj za veriteľa podľa § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a žalovaný za spotrebiteľa podľa § 2 písm. c) tohto zákona. V dôsledku povahy strán a predmetu

plnenia tak zmluva, ktorú spolu zmluvné strany uzatvorili, spĺňa aj definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) tohto zákona, a vzťah medzi nimi sa riadi preto aj týmto zákonom.

18. Súd následne pristúpil k hodnoteniu zmluvy z hľadiska jej platnosti a kritérií stanovených zákonom č. 129/2010. Tento zákon v § 9 ods. 2, v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, stanovoval obsahové náležitosti zmlúv o spotrebiteľských úveroch, medzi ktoré patrila aj „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ [§ 9 ods. 2 písm. j) cit. zákona]. Tento pojem definoval zákon v § 2 písm. h) tak, že sa ním rozumel „súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom“.

19. Zo zisteného skutkového stavu je ale zrejmé, že preskúvaná zmluva neobsahovala údaj o celkovej čiastke, ktorú musel žalovaný ako spotrebiteľ zaplatiť. Zmluva v čl. III uvádzala len „výšku úveru“ (5.000 €) a „celk. výšku nákladov“ (1.650,96 €). Údaj o celkovej čiastke (sume), ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je pritom pre spotrebiteľa mimoriadne dôležitý, pretože mu umožňuje pred už uzavretím zmluvy lepšie posúdiť skutočný obsah a rozsah záväzku, ktorý sa chystá na seba prevziať. To zdôrazňuje aj § 4 ods. 1 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý veriteľovi ukladá poskytnúť spotrebiteľovi informáciu o celkovej čiastke, ktorú musí zaplatiť, v dostatočnom časovom predstihu pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred prijatím ponuky o spotrebiteľskom úvere.

20. Dôsledky neuvedenia celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, v zmluve o spotrebiteľskom úvere upravuje § 11 ods. 1 písm. b), podľa ktorého má absencia náležitosti stanovenej v § 9 ods. 2 písm. j) za následok uplatnenie fikcie, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Tak je to aj v tejto veci.

21. Pôvodný žalobca by tak mal nárok len na vrátenie poskytnutej istiny 5.000 €, no pretože žalovaný mu medzičasom zaplatil viac (do podania žaloby 5.308,90 € a po podaní žaloby ešte 800 €, spolu teda až 6.108,90 €), dlh žalovaného zanikol splnením (§ 559 ods. 1 OZ) v celom rozsahu. V dôsledku je žaloba v časti istiny nedôvodná.

22. Pôvodný žalobca si uplatňoval aj nárok na ročný 12,9 %-ný zmluvný úrok, ktorý vyčíslil k 30.04.2018 a žiadal ho priznať aj za ďalšie obdobie. Vychádzajúc zo záveru, že spotrebiteľský úver je bezúročný, tento nárok nemožno priznať. Z tohto dôvodu nebolo potrebné sa zaoberať ani otázkou, či je opodstatnená požiadavka na zaplatenie zmluvného úroku po zosplatnení pôžičky.

23. Žalobcovi nemožno priznať ani nárok z úroku z omeškania. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaný mal pôžičku v zmysle § 657 OZ a čl. II. zmluvy vrátiť 48 mesačnými splátkami splatnými 25. deň príslušného mesiaca. Pretože splátky prestal platiť, dostal sa do omeškania prvýkrát so splátkou splatnou 25.05.2015 (§ 517 ods. 1 OZ). Keďže ani ďalšie splátky riadne a včas neuhradza, pôvodný žalobca si napokon po upozornení žalovaného na možnosť „zosplatnenia“ dlhu podľa § 53 ods. 9 OZ uplatnil právo dohodnuté na základe § 565 OZ v čl. 9 ods. 9.2 OP a pôžičku „zosplatnil“. Účinky tohto právneho úkonu nastali doručením výzvy žalovanému 06.08.2015, čo je zrejmé z doručienky. Tým vzniklo pôvodnému žalobcovi právo žiadať od žalovaného vrátenie dlhu naraz.

24. Pôvodný žalobca by tak mal nárok na úrok z omeškania z nesplatenj istiny v zmysle § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., a to v sadzbe 5,05 % ročne (základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania zvýšená o päť percentuálnych bodov). V žalobe si ale úroky z omeškania vyčíslil k 30.04.2018 v sume 354,89 € a za obdobie od 01.05.2018 do 15.12.2018 žiadal po čiastočnom späťvzati žaloby ešte 61,68 €. Žalovaného preplatok ale predstavuje až 1.108,90 € (6.108,90 - 5.000), v dôsledku čoho je aj tento nárok nedôvodný. To platí aj pokiaľ ide o obdobie nevyčísleného (pokračujúceho) úroku z omeškania, pretože žalovaný nie je v omeškaní so žiadnym dlhom voči žalobcovi.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok II).

26. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) vychádzal súd z toho, že žalobcovi ako neúspešnej strane nárok na ich náhradu nepatrí (§ 255 ods. 1 CSP a contrario) a žalovaný by síce nárok na ich náhradu mal, no pretože mu v konaní pre jeho neúčast' žiadne trovy nevznikli, súd mu tento nárok nepriznal (R 72/2018).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie.

Odvolanie možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).